

POSELSTVÍ
PAPEŽE JANA PAVLA II.
K SVĚTOVÉMU DNI MÍRU
1. LEDNA 2004

VYDALA ČESKÁ BISKUPSKÁ KONFERENCE
PRAHA 2003
(PRO VNITŘNÍ POTŘEBU)

ÚKOL STÁLE AKTUÁLNÍ: VYCHOVÁVAT K MÍRU

Obracím se na vás, představitelé národů, kteří máte povinnost podporovat mír!

Na vás, právníci, kteří jste se zavázali k tomu, abyste vytyčili cesty mírumilovné dohody tím, že připravujete dohody a smlouvy, které posilují mezinárodní zákonnost!

Na vás, vychovatelé mládeže, kteří na všech světadílech neúnavně pracujete na výchově svědomí na cestě pochopení a dialogu!

A obracím se také na vás, mužové a ženy, kteří jste pokoušeni sáhat k nepřijatelnému prostředku terorismu, a tak v kořeni ohrožujete to, za co bojujete!

Naslouchejte všichni výzvě Petrova nástupce, který volá: Dnes ještě, na počátku nového roku 2004, *zůstává mír možný*. A je-li možný, je také povinností!

Konkrétní iniciativa

1. Mé první poselství k Světovému dni míru, na začátku ledna roku 1979, se soustředilo na heslo: „*Pro dosažení míru je třeba k míru vychovávat.*“

Ono novoroční poselství zapadalo do brázdy vyorané papežem Pavlem VI. blahé paměti, který chtěl, aby se 1. ledna každého roku slavil Světový den modliteb za mír. Vzpomínám si na slova zesnulého papeže na Nový rok 1968: „Bylo by naším přáním, aby se pak každý rok tato oslava opakovala jako přání a příslib na počátku kalendáře, který měří a popisuje putování lidského života v čase, aby mír svou spravedlivou a blahodárnou rovnováhou vládl průběhu dějin v budoucnosti.“¹

¹ *Insegnamenti*, V (1967), 620.

Vzal jsem za své přání, které vyjádřil ctihodný předchůdce na stolci sv. Petra, a každý rok jsem chtěl pokračovat v této vznešené tradici tím, že jsem vyhradil první den občanského roku úvaze a modlitbě za mír ve světě.

Během dvaceti pěti let pontifikátu, které mi Pán dosud dopřál, jsem nepřestal pozvedat svůj hlas před církví a před světem, abych vybízel věřící, jako i všechny lidi dobré vůle, aby vzali za svou věc míru, aby přispívali k uskutečnění tohoto prvního dobra, a tak zajišťovali světu lepší éru v pokojném soužití a vzájemném respektování.

I letos cítím povinnost vybídnout muže i ženy všech světadílů, aby slavili nový Světový den míru. Vždyť lidstvo má více než kdy jindy zapotřebí znovu najít cestu svornosti, jež je otřesena sobectvím a nenávisť, žízni po ovládnutí a touhou po pomstě.

Věda míru

2. Jedenáct poselství adresovaných světu papežem Pavlem VI. postupně vytyčilo souřadnice cesty, kterou je nutno vykonat k dosažení ideálu míru. Krok za krokem velký papež vysvětloval různé kapitoly pravé a vlastní „vědy míru“. Může to být užitečné vybavit si v paměti témata poselství, která nám při této příležitosti zanechal papež Montini.² Každé z nich si ještě dnes uchovává velkou aktuálnost. Tváří v tvář dramatu válek, které ještě na počátku třetího tisíciletí zalévají krví cesty světa, zvláště na Středním východě, nabývají dokonce v určitých pasážích hodnotu prorockých napomenutí.

² *1. leden: Světový den míru* (1968), *Povýšení práv člověka, cesta k míru* (1969), *Vychovávat se k míru prostřednictvím usmíření* (1970), *Každý člověk je můj bratr* (1971), *Chceš-li mír, pracuj pro spravedlnost* (1972), *Mír je možný* (1973), *Mír závisí také na tobě* (1974), *Usmíření, cesta k míru* (1975), *Pravé zbraně míru* (1976), *Chceš-li mír, braň život* (1977), *NE násilí, ANO míru* (1978).

Slabikář míru

3. Sám jsem se během dvaceti pěti let pontifikátu snažil postupovat vpřed na cestě započaté svým ctihodným předchůdcem. Na úsvitu každého nového roku jsem připomněl lidem dobré vůle, aby uvažovali nad různými aspekty spořádaného soužití ve světle rozumu a víry.

Tak vznikla syntéza mírového učení, které je téměř slabikářem tohoto základního argumentu, slabikářem snadno pochopitelným pro toho, kdo má dobře disponovaného ducha, ale zároveň je krajně náročný pro každou osobu vnímavou k osudům lidstva.³

Různé aspekty prizmatu míru byly již důkladně vysvětleny. Nyní nezbyvá než pracovat na tom, aby ideál mírumilovného soužití se svými vyhraněnými požadavky vstoupil do svědomí jednotlivců i národů. My křesťané cítíme, že povinnost vychovávat sami sebe a druhé k míru patří k samotnému duchu našeho náboženství. Vždyť pro křesťana hlásat mír znamená hlásat Krista, který je „naším pokojem“ (Ef 2,14), hlásat jeho evangelium, jež je „evangeliem pokoje“ (Ef 6,15), volat všechny k blahoslavenství být „tvůrci pokoje“ (srov. Mt 5,9).

³ Témata následujících dvaceti pěti Světových dnů míru:

Pro dosažení míru je třeba k míru vychovávat (1979), *Pravda jako síla míru* (1980), *Abys sloužil míru, respektuj svobodu* (1981), *Mír, Boží dar svěřený lidem* (1982), *Mírový dialog, výzva naší doby* (1983), *Mír se rodí z nového srdce* (1984), *Mír a mladí krácejí společně* (1985), *Mír je hodnota bez hranic. Sever – jih, východ – západ: jen jeden mír* (1986), *Rozvoj a solidarita, klíče míru* (1987), *Náboženská svoboda, podmínka mírového soužití* (1988), *Pro budování míru, respektování menšin* (1989), *Mír s Bohem Stvořitelem, mír s celým stvořením* (1990), *Chceš-li mír, respektuj svědomí každého člověka* (1991), *Věřící sjednocení v budování míru* (1992), *Hledáš-li mír, jdi vstříc chudým* (1993), *Z rodiny se rodí mír lidské rodiny* (1994), *Žena: vychovatelka k míru* (1995), *Dejme dětem pokojnou budoucnost* (1996), *Nabídní odpuštění a obdržíš mír* (1997), *Ze spravedlnosti jednotlivce se rodí mír pro všechny* (1998), *Tajemství opravdového míru spočívá v respektování lidských práv* (1999), *„Na zemi pokoj lidem, v kterých má Bůh zalíbení!“* (2000), *Dialogem mezi kulturami k civilizaci lásky a míru* (2001), *Není míru bez spravedlnosti, není spravedlnosti bez odpuštění* (2002), *Pacem in terris: trvalé úsilí* (2003).

Výchova k míru

4. V poselství k Světovému dni míru 1. ledna 1979 jsem již vydal tuto výzvu: *Pro dosažení míru je třeba k míru vychovávat.*“ To je dnes ještě naléhavější než kdy jindy, protože lidé tváří v tvář tragédiím, které i nadále trýzní lidstvo, jsou pokoušeni propadat fatalismu, jako by mír byl nedosažitelný ideál.

Avšak církev vždycky učila a ještě dnes učí velmi prostému axiomu: *mír je možný.* Církev dokonce neúnavně opakuje: *mír je povinnost.* Je třeba ho budovat na čtyřech pilířích, které naznačil blahoslavený Jan XXIII. v encyklice *Pacem in terris*, a to na pravdě, spravedlnosti, lásce a svobodě. Všem milovníkům míru se tedy ukládá povinnost *vychovávat nové generace k těmto ideálům*, aby byla připravována lepší éra pro celé lidstvo.

Výchova k zákonnosti

5. Do tohoto úkolu vychovávat k míru se zařazuje s mimořádnou naléhavostí nutnost vést jednotlivce i národy k tomu, aby *respektovali mezinárodní řád* a dodržovali závazky přijaté vládními představiteli, kteří je oprávněně zastupují. Mír a mezinárodní právo jsou navzájem úzce spojeny: *právo podporuje mír.*

Již od úsvitu civilizace se lidská seskupení, jež se vytvářela, starala o to, aby mezi sebou stanovila dohody a pakty, které by předcházely svévolnému užívání síly a umožňovaly by mírumilovné řešení sporů, jež postupně vyvstávaly. Vedle právních řádů jednotlivých národů se tak postupně konstituoval komplex norem, který byl kvalifikován jako *ius gentium (právo národů)*. Postupem času se toto právo rozšířilo a upřesnilo ve světle historických událostí různých národů.

Tento proces byl velmi urychlen vznikem moderních států. Právníci, filozofové a teologové se od 16. století zasazovali o vypracování různých kapitol mezinárodního práva tím, že je zakotvovali do základních požadavků přirozeného práva. Na této cestě nabývaly s rostoucí silou formy *univerzální principy, jež předcházejí vnitřnímu*

právu států a stojí nad ním a které berou v úvahu jednotu a společné povolání lidské rodiny.

Ústřední mezi všemi těmito zásadami je určitě ta, podle níž *pacta sunt servanda*: dohody svobodně podepsané musí být dodržovány. Toto je závazný základ každého vztahu mezi odpovědnými stranami dohod. Její porušení nemůže než zahájit situaci bezpráví a následující třenice a rozpory, jež budou mít bezpochyby trvale záporné následky. Proto je vhodné připomenout toto základní pravidlo především ve chvílích, v nichž je zaznamenáváno pokušení odvolávat se spíše na *právo síly* než na *sílu práva*.

Jedním z těchto okamžiků bylo bezpochyby drama, které lidstvo zakusilo během druhé světové války: propast násilí, ničení a smrti, jež předtím nikdy lidstvo nepoznalo.

Dodržování práva

6. Tato válka, s hrůzami a úděsným pošlapáváním důstojnosti člověka, k němuž dala příležitost, vedla *k hluboké obnově mezinárodního právního řádu*. Obrana míru a jeho rozvíjení byly umístěny do středu normativního a institucionálního systému, který byl rozsáhle přepracován a přizpůsoben poměrům své doby. Vlády zřídily novou organizaci – *Organizaci spojených národů s Radou bezpečnosti*, aby bděla nad mírem a nad globální bezpečností, aby povzbuzovala úsilí států uchovávat a zaručovat tato základní dobra lidstva, a vybavily ji rozsáhlou mocí k zásahům. Jako základ systému byl položen *zákaz použití moci*, který podle známé sedmé kapitoly *Charty Spojených národů* předvídá pouze dvě výjimky. Jedna je ta, která potvrzuje *přirozené právo na oprávněnou obranu*, kterou je možno vést pouze podle očekávaných způsobů a v rámci Spojených národů, a proto také v rámci tradičních hranic *nutnosti a přiměřenosti*.

Druhou podmínku představuje *systém kolektivní bezpečnosti*, který postupuje Radě bezpečnosti kompetenci a odpovědnost v otázce udržení míru s mocí rozhodovat a posoudit všechny okolnosti.

Systém vypracovaný *Chartou Spojených národů* by měl „uchovat budoucí generace metly války, která dvakrát v rozmezí lidského ži-

vota způsobila lidstvu nevýslovná utrpení.“⁴ Nicméně v následujících letech rozdělení mezinárodního společenství na protikladné bloky, studená válka na části zeměkoule, násilné konflikty, které vypukly v dalších oblastech, a fenomén terorismu způsobily odsouvání předpovědi a očekávání z poválečné doby.

Nový mezinárodní řád

7. Nicméně je třeba uznat, že Organizace spojených národů, navzdory omezení a zpoždění, zaviněných většinou neplněním závazků jejích členů, zásadně přispěla k tomu, aby se rozšířilo respektování lidské důstojnosti, svoboda národů a požadavky rozvoje, a připravovala kulturní a institucionální půdu pro budování míru.

Činnost národních vlád bude čerpat silné povzbuzení ze zjištění, že ideály Spojených národů jsou velmi rozšířeny, zvláště skrze konkrétní gesta solidarity a míru mnoha osob, které pracují také v *nevládních organizacích a v hnutích na obranu lidských práv*.

Jde o významný podnět pro reformu, která umožní Organizaci spojených národů účinně fungovat, aby dosáhla cílů vlastních stanov, jež jsou dosud platné: „Avšak lidstvo potřebuje, tváří v tvář novému a obtížnějšímu úseku opravdového rozvoje, *vyšší stupeň mezinárodního uspořádání*.“⁵ Státy musí považovat tento cíl za vyhraněnou mravní a politickou povinnost, která vyžaduje prozíravost a rozhodnost. Opakuji přání, které jsem vyjádřil v roce 1995: „Je třeba, aby se Organizace spojených národů pozvedala stále více ze stavu chladné instituce administrativního typu na mravní ohnisko, v němž se všechny národy světa cítí doma, a tak rozvíjejí společné vědomí, že jsou takřka „rodinou národů“.“⁶

⁴ *Preambule*.

⁵ JAN PAVEL II. Encyklika *Sollicitudo rei socialis*, 43. In: *Sociální encykliky (1891–1991)*. Praha: Zvon, 1996, s. 400.

⁶ JAN PAVEL II. *Proslov na 50. všeobecném shromáždění Spojených národů*, New York (5. října 1995), 14. In: *Insegnamenti*, XVIII/2 (1995), 741.

Zhoubná metla terorismu

8. Dnes mezinárodní právo jen s velkou námahou poskytuje řešení konfliktů, vyplývajících z proměn fyziognomie současného světa. Takový konfliktní stav často nachází mezi svými protagonisty *aktéry, kterými nejsou státy*, nýbrž společenské organizace, vzniklé z rozpadu států nebo spojené s požadavky nezávislosti nebo se zkušenými zločineckými organizacemi. Právní řád ustavený normami vypracovanými během staletí *pro zavedení kázně do vztahů mezi státy* jen obtížně čelí konfliktům, v nichž jednají také společenské *organizace, jež nejsou redukovatelné na tradiční charakter státnosti*. To platí zvláště v případě teroristických skupin.

Pohroma terorismu se stala v těchto letech nakažlivější a způsobila brutální masakry, které postavily na cestu dialogu a jednání mnoho překážek, a tak rozjitřila lidské mysli a ztížila problémy, zvláště na Středním východě.

Nicméně aby byl *boj proti terorismu* vítězný, *nesmí se vyčerpat pouze v represivních a trestných operacích*. Je podstatné, aby dokonce i nutné použití síly bylo doprovázeno odvážným a jasným rozbohem *zdůvodnění, jež jsou podkladem teroristických útoků*. Nasazení proti terorismu se zároveň musí projevovat také na *politické a pedagogické úrovni*: na jedné straně tím, že se odstraňují příčiny, jež daly vzniknout situacím nespravedlnosti, z nichž často vyvěrají popudy k nejzoufalejším a nejkrvavějším činům; na druhé straně tím, že se trvá na výchově prodchnuté respektem k lidskému životu za všech okolností: jednota lidského pokolení je totiž silnější než nahodilá rozdělení, jež oddělují lidi a národy.

V nutném boji proti terorismu je nyní mezinárodní právo povoláno k tomu, aby vypracovalo právní nástroje, vybavené účinnými mechanismy prevence, kontroly a potlačování zločinů. V každém případě demokratické vlády dobře vědí, že použití síly proti teroristům *nesmí opravňovat k zřeknutí se zásad právního státu*. Byla by to nepřijatelná politická řešení, která by hledala úspěch, aniž by brala v úvahu základní lidská práva: *cíl nikdy neospravedlňuje prostředky!*

Přínos církve

9. „Blažoslavení tvůrci pokoje, neboť oni budou nazváni Božími syny.“ (Mt 5,9) Jak by mohlo toto slovo, které vyzývá k práci na nesmírném poli míru, nacházet tak mocný ohlas v lidském srdci, kdyby neodpovídalo touze a naději, které v nás neznichitelně žijí? A z jakého důvodu budou nazváni tvůrci pokoje Božími syny, ne-li proto, že On je svou přirozeností Bůh pokoje? Právě proto v hlásání spásy, které církev šíří po celém světě, jsou doktrinní prvky základní důležitosti pro vypracování nutných zásad pokojného soužití mezi národy.

Historické události učí, že budování míru se nemůže obejít bez respektování etického a právního řádu podle antického rčení: *Serva ordinem et ordo servabit te*“ (Zachovej řád a řád zachová tebe). Mezinárodní právo se musí vyhnout tomu, aby převládl zákon silnějšího. Jeho podstatným cílem je nahradit „hmotnou sílu zbraní mravní silou práva“⁷, a tak bude brát v úvahu náležitě sankce pro ty, kdo je poruší, jakož i přiměřené odškodnění obětí. To musí platit také pro ty vládce, kteří beztrestně porušují důstojnost a práva člověka, skrývajíce se za nepřijatelnou záminku, že jde o vnitřní věci státu.

Ve svém proslavu k diplomatickému sboru akreditovanému u Svatého stolce 13. ledna 1997 jsem identifikoval v *mezinárodním právu* nástroj prvního řádu k dosažení míru: „Mezinárodní právo bylo dlouhou dobu právem války a míru. Myslím, že je stále více povoláno k tomu, aby se stalo výlučně právem míru, pojatým ve funkci spravedlnosti a solidarity. V tomto kontextu *morálka je povolána k tomu, aby učinila právo plodným*; může také vykonávat funkci předjímání práva v té míře, v jaké mu ukazuje směr správného a dobrého.“⁸

Značný byl během staletí doktrinní přínos poskytovaný církvi skrze filozofickou a teologickou reflexi četných křesťanských myslitelů pro zaměření mezinárodního práva k obecnému dobru celé lidské rodiny. Zvláště v moderních dějinách papežové neváhali zdůraz-

⁷ BENEDIKT XV. *Výzva k představitelům národů vedoucích válku*, 1. srpna 1917. In: AAS 9 (1917) 422.

⁸ Č. 4. In: *Insegnamenti*, XX/1 (1997), 97.

ňovat důležitost mezinárodního práva jako záruky míru v přesvědčení, že „ti, kdo usilují o pokoj, rozsévají v pokoji (semeno, jehož) plodem je spravedlnost.“ (Jak 3,18) Církev se ve věčném světle evangelia a s nezbytnou pomocí modlitby nasazuje na takové cestě skrze nástroje, jež jsou jí vlastní.

Civilizace lásky

10. Na závěr těchto úvah však považuji za nutné připomenout, že k nastolení pravého míru ve světě *musí spravedlnost najít své doplnění v lásce*. Jistě, právo je první cesta, kterou je nutno se vydat, aby se dospělo k míru. A národy musí být vychovávány k respektování takového práva. Nedojde se však na konec cesty, jestliže nebude spravedlnost doplněna láskou. Spravedlnost a láska se někdy zdají být *protikladnými silami*. Ve skutečnosti jsou to jen *dvě tváře téže reality*, dvě dimenze lidské existence, které se musí navzájem doplňovat. Potvrzuje to historická zkušenost. Ta ukazuje, že se často spravedlnost nedokáže oprostít od zloby, nenávisti a krutosti. *Spravedlnost sama nestačí*. Může dokonce dospět k popření sebe sama, neotevře-li se oné hlubší síle, kterou je láska.

A právě proto jsem vícekrát připomněl křesťanům a všem lidem dobré vůle, že je nutno odpustit, aby se rozřešily problémy jak jednotlivců, tak národů. *Bez odpuštění není míru!* Opakuji to i při této příležitosti, maje na očích zvláště krizi, která vládne v Palestině a na Středním východě. Řešení velmi těžkých problémů, jimiž trpí už příliš dlouhou dobu obyvatelstvo těchto krajů, se nenajde, dokud se neučiní rozhodnutí překonat logiku prosté *spravedlnosti* a otevřít se také logice *odpuštění*.

Křesťan ví, že láska je důvodem, kvůli němuž Bůh navazuje vztah s člověkem. A je to opět láska, kterou On očekává od člověka jako odpověď. Láska je proto nejvyšší a nejvznešenější formou vztahu i mezi lidskými bytostmi. Láska tedy bude muset proniknout všechny oblasti lidského života a rozšířit se také na mezinárodní řád. Pouze lidstvo, v němž vládne „civilizace lásky“, se bude moci těšit z autentického a trvalého míru.

Na počátku nového roku chci připomenout ženám a mužům všech jazyků, náboženství a kultur antické rčení: „*Omnia vincit amor*“ (Láska vítězí nade vším). Ano, milovaní bratři a sestry ve všech částech světa, nakonec zvítězí láska! Každý ať se zasazuje o to, aby uspíšil toto vítězství. Vždyť lidská srdce všech dychtí právě po ní.

Ve Vatikánu 8. prosince 2003

Seznam dokumentů vydaných v této ediční řadě

1. Poselství Jana Pavla II. k oslavě Světového dne míru 1. ledna 1994 (1993)
2. Poselství Svatého otce Jana Pavla II. k oslavě II. světového dne nemocných (1993)
3. Poselství papeže Jana Pavla II. k postní době 1994 (1993)
4. Poselství Svatého otce mladým celého světa u příležitosti IX. a X. světového dne mládeže 1994–1995 (1994)
5. Poselství Papeže Jana Pavla II. k XXXI. světovému dni modliteb za povolání (1994)
6. List Svatého otce Jana Pavla II. kněžím k Zelenému čtvrtku 1994 (1994)
7. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXVIII. světovému dni sdělovacích prostředků 15. 5. 1994 (1994)
8. Dopis papeže Jana Pavla II. rodinám (1994)
9. Poselství papeže Jana Pavla II. ke Světovému dni uprchlíků 1994–1995 (1994)
10. Poselství Jana Pavla II. k oslavě Světového dne míru 1. ledna 1995 (1994)
11. Poselství Svatého otce Jana Pavla II. k oslavě III. světového dne nemocných 11. 2. 1995 (1995)
12. List papeže dětem u příležitosti roku rodiny (1995)
13. Poselství papeže Jana Pavla II. k postní době 1995 (1995)
14. List Svatého otce Jana Pavla II. kněžím k Zelenému čtvrtku 1995 (1995)
15. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXXII. světovému dni modliteb za povolání (1995)
16. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXIX. světovému dni sdělovacích prostředků 28. 5. 1995 (1995)
17. Poselství papeže Jana Pavla II. k oslavě Světového dne míru 1. ledna 1996 (1995)
18. Poselství Svatého otce Jana Pavla II. k oslavě IV. světového dne nemocných 11. 2. 1996 (1996)
19. Poselství Svatého otce Jana Pavla II. k postní době 1996 (1996)

20. Poselství Svatého otce Jana Pavla II. k Světovému dni uprchlíků 1996 (1996)
21. Poselství Svatého otce mladým celého světa u příležitosti XI. světového dne mládeže 1996 (1996)
22. List Svatého otce Jana Pavla II. kněžím k Zelenému čtvrtku 1996 v jubilejním roce jeho kněžského svěcení (1996)
23. Poselství Svatého otce Jana Pavla II. k XXXIII. světovému dni modliteb za povolání 28. 4. 1996 (1996)
24. Poselství papeže Jana Pavla II. k oslavě Světového dne míru 1. ledna 1997 (1996)
25. Poselství Svatého otce Jana Pavla II. k přípravě na V. světový den nemocných 11. 2. 1997 (1996)
26. Poselství papeže Jana Pavla II. k postní době 1997 (1996)
27. Poselství papeže Jana Pavla II. k Světovému dni uprchlíků 1997 (1997)
28. List Svatého otce Jana Pavla II. kněžím k Zelenému čtvrtku 1997 (1997)
30. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXXI. světovému dni sdělovacích prostředků 11. 5. 1997 (1997)
31. Poselství papeže Jana Pavla II. k oslavě Světového dne míru 1. ledna 1998 (1997)
32. Poselství papeže Jana Pavla II. k VI. světovému dni nemocných, Loreto 11. 2. 1998 (1998)
33. Poselství papeže Jana Pavla II. k postní době 1998 (1998)
34. Poselství papeže Jana Pavla II. k Světovému dni uprchlíků 1998 (1998)
35. List Svatého otce Jana Pavla II. kněžím k Zelenému čtvrtku 1998 (1998)
36. Poselství Svatého otce Jana Pavla II. k XXXV. světovému dni modliteb za povolání 3. 5. 1998 (1998)
37. Poselství Svatého otce Jana Pavla II. k XXXII. světovému dni sdělovacích prostředků 24. 5. 1998 (1998)
38. Poselství papeže Jana Pavla II. k oslavě Světového dne míru 1999 (1998)
39. Poselství papeže Jana Pavla II. k přípravě VII. světového dne nemocných 11. 2. 1999 (1999)

40. Poselství papeže Jana Pavla II. k postní době 1999 (1999)
41. Poselství papeže Jana Pavla II. k Světovému dni uprchlíků 1999 (1999)
42. Poselství Svatého otce Jana Pavla II. ke XXXVI. světovému dni modliteb za povolání 25. 4. 1999 (1999)
43. List Svatého otce Jana Pavla II. kněžím k Zelenému čtvrtku 1999 (1999)
44. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXXIII. světovému dni sdělovacích prostředků 16. 5. 1999 (1999)
45. *Incarnationis mysterium* – bula k vyhlášení Velkého jubilea roku 2000 (1999)
46. List papeže Jana Pavla II. umělcům (1999)
47. List papeže Jana Pavla II. starým lidem (1999)
48. Poselství papeže Jana Pavla II. k oslavě Světového dne míru 2000 (1999)
49. Poselství papeže Jana Pavla II. k VIII. světovému dni nemocných (1999)
50. Poselství papeže Jana Pavla II. k postní době 2000 (2000)
51. Poselství papeže Jana Pavla II. o putování na místa spjatá s dějinami spásy (2000)
52. Poselství papeže Jana Pavla II. k Světovému dni uprchlíků 2000 (2000)
53. List Svatého otce Jana Pavla II. kněžím k Zelenému čtvrtku 2000 (2000)
54. Poselství papeže Jana Pavla II. ke XXXVII. světovému dni modliteb za povolání 14. 5. 2000 (2000)
55. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXXIV. světovému dni sdělovacích prostředků 4. 6. 2000 (2000)
56. Poselství papeže Jana Pavla II. k oslavě Světového dne míru 1. ledna 2001 (2000)
57. Poselství papeže Jana Pavla II. ke Světovému dni nemocných 11. 2. 2001 (2001)
58. Apoštolský list Jana Pavla II. daný motu proprio k prohlášení svaté Brigity Švédské, svaté Kateřiny Sienské a svaté Terezie Benedikty od Kříže za spolupatronky Evropy (2001)
59. Poselství papeže Jana Pavla II. k postní době 2001 (2001)

60. *Novo millennio ineunte* – apoštolský list papeže Jana Pavla II. na závěr Jubilejního roku 2000 (2001)
61. List papeže Jana Pavla II. kněžím k Zelenému čtvrtku 2001 (2001)
62. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXXVIII. světovému dni modliteb za povolání 6. 5. 2001 (2001)
63. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXXV. světovému dni sdělovacích prostředků 27. 5. 2001 (2001)
64. Poselství Papeže Jana Pavla II. k XXII. světovému dni cestovního ruchu 27. 9. 2001 (2001)
65. Poselství papeže Jana Pavla II. k oslavě Světového dne míru 1. ledna 2002 (2001)
66. Poselství papeže Jana Pavla II. ke Světovému dni nemocných 11. 2. 2002 (2002)
67. Poselství papeže Jana Pavla II. k postní době 2002 (2002)
68. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXVIII. světovému dni uprchlíků 2002 (2002)
69. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXXIX. světovému dni modliteb za povolání 21. dubna 2002 (2002)
70. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXXVI. světovému dni sdělovacích prostředků 12. května 2002 (2002)
71. List papeže Jana Pavla II. kněžím k Zelenému čtvrtku 2002 (2002)
72. Poselství Papeže Jana Pavla II. k XXIII. světovému dni cestovního ruchu 2002 (2002)
73. *Misericordia Dei* – apoštolský list o některých aspektech slavení svátosti smíření (2002)
74. *Rosarium Virginis Mariae* – apoštolský list o modlitbě svatého růžence (2002)
75. Poselství papeže Jana Pavla II. k oslavě Světového dne míru 1. ledna 2003 (2002)
76. Poselství papeže Jana Pavla II. u příležitosti LXXXIX. světového dne uprchlíků 2003 (2003)
77. Poselství papeže Jana Pavla II. k postní době 2003 (2003)
78. Poselství papeže Jana Pavla II. k XI. světovému dni nemocných 2003 (2003)
79. Poselství papeže Jana Pavla II. ke Dni mládeže v diecézích na Květnou neděli 13. dubna 2003 (2003)
80. Poselství papeže Jana Pavla II. k XI. světovému dni modliteb za povolání (2003)
81. Poselství papeže Jana Pavla II. ke XXXVII. světovému dni sdělovacích prostředků (2003)
82. *Ecclesia in Europa* – posynodální apoštolská exhortace (2003)
83. Poselství papeže Jana Pavla II. k XXIV. světovému dni cestovního ruchu (2003)
84. Poselství papeže Jana Pavla II. k Světovému dni míru 1. ledna 2004 (2003)